

Pirineus Digital, 10/11/25

Dues oportunitats per a la Cerdanya

La Cerdanya és la miroia del veïnatge de Segre avall

NOVEMBRE 10, 2025

Amadeu Gallart.

AMADEU GALLART.- Els habitants de l'Alt Urgell vivim en un estat de contínua perplexitat. Som d'un territori amb poc patriotisme comarcal —el necessari i imprescindible—, que admira la passió amb què els nostres veïns defensen el seu territori familiar. Comencem per Andorra, que amb la constitució de 1993 va aconseguir treure's del damunt segles de feudalisme compartit entre el bisbe d'Urgell i el cap d'estat francès. Avui, Andorra viu un moment de gran esperança en el seu futur institucional, com a país nítidament independent, flairant el pas de lligar-se més amb els valors de la Unió Europea. D'altra banda, els Pallars viuen un moment de renaixement de les seves possibilitats com a comarques de muntanya. La marca "Pallars" és tan cobejada que, fins i tot els inspiradors de campanyes tan poc assenyades com "Ara Lleida" voldrien fer-la seva, fer-la el seu Pirineu, com desvergonyidament gosen proclamar en moments d'eufòria provincial.

És un martiri constant veure el perfeccionament d'un paisatge que tenim tan a prop i que el sentim com si fos nostre, però que no és alturgellenc, és cerdà

La Cerdanya és la miroia del veïnatge de Segre avall. Malgrat els repetits intents de destrossar la comarca a base d'urbanitzacions, la bellesa cerdana, tan ben acomboiada per la part del Pirineu que li pertoca, assoleix uns nivells dignes de la primera divisió dels paisatges. Quan un veí de la Seu agafa el vehicle per anar a la Cerdanya és un martiri constant veure el perfeccionament d'un paisatge que tenim tan a prop i que el sentim com si fos nostre, però que no és alturgellenc, és cerdà, malgrat que la història i la geografia ens han agermanat al llarg dels segles. La vida comarcana des de l'Alt Urgell és, doncs, un patir quotidià, d'una enveja insana. I aquest patiment és -paradoxalment?- el nostre motor per reivindicar la vegueria de l'Alt Pirineu, la regió pirinenca reconeguda per la UE i liderada per Andorra i el tancament dels sistemes provincians...

Una vegada exposades les nostres debilitats alturgellenques, sempre a través de la molt necessària subjectivitat personal, voldria exposar la nostra secular sorpresa pel fet que molts intel·lectuals cerdans visquin més en les pletes dels planys que en les ciutats de les reivindicacions. Una de les queixes constants que ens arriben per les aigües del Segre és la divisió provincial d'una part de la Cerdanya i la divisió estatal de la totalitat de la Cerdanya. Definitivament? Irredempta? Aquest articulista, acostumat a viure en una comarca de fronteres marcades pel "colonialisme geogràfic" del mai prou preuat equip republicà de Pau Vila i el seu reverenciat equip de geògrafs, ha arribat a la conclusió que la Cerdanya ho té relativament fàcil per desprendre's de les seves amargors institucionals.

Per què no posem fil a l'agulla per reivindicar de manera reiterada aquestes dues sortides? La de la Vegueria i la de la Regió Pirinenca...

Anem a la divisió provincial. Aquesta és extremament dolorosa per la seva artificiositat. Que els de Bellver siguin lleidatans i els d'Alp, gironins, clama contra totes les lleis de la lògica humana. L'any 2010, els nostres catalanistes més polititzats van legislar una llei de vegueries que implicava una nova divisió territorial de Catalunya i que superava definitivament —oh ideal!—, la divisió provincial de la Cerdanya. Ja no hi havia, en l'esperit dels legisladors catalans del 2010, una Cerdanya lleidatana i una de gironina, hi havia la Cerdanya catalana, això sí, incongruències de la vida, de la part espanyola. Però ja hem fet un pas endavant, fem ara el segon.

Continuem amb la divisió estatal. Sabem que algun dia Europa serà un sol país, com ho són actualment els Estats Units americans. El que no sabem és quan. D'entrada, però, tenim una fita realitzable. Quin pas és el que hauríem de fer? A Andorra es debat actualment —un debat envitricollat, aspre— l'Acord d'Associació d'Andorra amb la UE. Si els andorrans, que no tenen pressa per sortir del seu marc socioeconòmic actual, l'aproessin, impulsaria un possible acord per a una regió pirinenca sota els auspicis de la Unió Europea, on hi hauria una zona de gran intensitat d'intercanvis i on hi trobaríem la Cerdanya espanyola i la Cerdanya francesa funcionant com una unitat europea.

Sí, amics de la Cerdanya, per què no posem fil a l'agulla per reivindicar de manera reiterada aquestes dues sortides? La de la Vegueria i la de la Regió Pirinenca... no tornàrem, ni ho volem, als temps anteriors al Tractat dels Pirineus —1659—, ni als temps anteriors a la divisió provincial de Javier de Burgos —1833. Quins dos passos no faríem i no faríeu! És clar que la lamentació és un dels liniments de l'esperit martiritzat per la injustícia. Lamentació improductiva o reivindicació institucional..."that is the question".